

ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Οφείλω να ομολογήσω ότι δυσκολεύτηκα αρκετά να επιλέξω θέμα για το άρθρο μου. Λίγο όμως η άνοιξη και λίγο η αναδρομή στο υποσυνείδητό μου, με βοήθησαν να το εντοπίσω και να το προσδιορίσω! Βασίζεται σε μία εμπειρία που είχα όταν συμμετείχα για πρώτη φορά σε ένα θερινό οικολογικό πρόγραμμα εθελοντικής εργασίας.

Την ύπαρξη του συγκεκριμένου προγράμματος την πληροφορήθηκα από μία ξαδέρφη μου η οποία είχε συμμετάσχει στο παρελθόν. Ως παιδί της πόλης, η διάθεση για περιπέτεια μάλλον είχε περιοριστεί από καιρό...! Ωστόσο, συμμεριζόμενη την περιέργεια που ένιωθα και ότι θα επιθυμούσα να έχω εμπειρία και άποψη πάνω στο τι είναι ένα εθελοντικό πρόγραμμα εργασίας δήλωσα συμμετοχή! Δεν ήμουν και πολύ σίγουρη για την επιλογή μου και αυτό φάνηκε κυρίως όταν ήρθε η ώρα να δηλώσω ημερομηνίες και προορισμό. Οι αλλεπάλληλες ερωτήσεις μου και οι πέραν του πραγματικού ανησυχίες μου βομβάρδιζαν τον συντονιστή ο οποίος άκουγε τους παραλογισμούς μου με υπομονή και χαμόγελα. Αφού άλλαξα αρκετές γνώμες, αποφάσισα να δηλώσω ως προορισμό το χωριό Βοβούσα στο Ανατολικό Ζαγόρι. Το πρόγραμμα θα διαρκούσε δύο εβδομάδες. Θα πλήρωνα ένα μικρό ποσό για την συμμετοχή μου το οποίο θα συμπεριελάμβανε το φαγητό μου, τη διαμονή μου, μία ασφάλιση σε περίπτωση ατυχήματος κατά την εργασία και τη μεταφορά μου στον χώρο εργασίας και σε κοντινές εκδρομές που θα κάναμε. Καθημερινή μας ασχολία θα ήταν η σηματοδότηση των μονοπατιών της περιοχής για ορειβατικούς συλλόγους έτσι ώστε να πετύχουμε την σταδιακή και ήπια οικοτουριστική ανάπτυξη. Φυσικά, ως πρόγραμμα είναι δεδομένο ότι δεν πηγαίνει κάποιος διακοπές σε οργανωμένο τουριστικό κέντρο με όλες του τις ανέσεις αλλά ούτε και σε συνθήκες που να μην μπορεί να ανταπεξέλθει.

Με περίεργη ψυχολογία για το τι θα μπορούσα να συναντήσω τις δύο αυτές εβδομάδες, φτάνω στα ΚΤΕΛ όπου θα γνώριζα μία ακόμη εθελόντρια με την οποία θα συνταξιδεύαμε. Η Ν. ήταν πιο μεγάλη από εμένα, είχε τελειώσει το βιολογικό τμήμα στο πανεπιστήμιο και πρόσφατα είχε επιστρέψει από την Σουηδία όπου είχε τελειώσει και μεταπτυχιακό. Το πρόγραμμα πέρα των άλλων είχε για εκείνη και διδακτικό ενδιαφέρον καθώς είχε άμεση σχέση με το αντικείμενο σπουδών της. Αρχίσαμε την κουβέντα και έτσι οι ώρες μέχρι να φτάσουμε στο μέρος διαμονής μας κύλησαν πολύ γρήγορα παρά την κούραση και την έλλειψη ύπνου.

Η τοποθεσία που θα μέναμε ήταν στο καταφύγιο της «Βάλια Κάλντα», ένα πολύ ωραίο μέρος μέσα στο δάσος, με το ποτάμι να περνάει σε απόσταση λίγων μέτρων από το καταφύγιο. Το πιο κοντινό χωριό ήταν η Βοβούσα που απείχε τρία χιλιόμετρα απόσταση. Όπου κι αν γυρνούσες το βλέμμα σου έβλεπες μόνο βουνά και δέντρα! Είναι λίγο περίεργη η αίσθηση για κάποιον που είναι εξαρτημένος από το αστικό περιβάλλον! Ωστόσο, το συγκεκριμένο αίσθημα διήρκησε μόνον την πρώτη μέρα. Η προσαρμογή εκεί ήταν ομαλότατη! Η γνωριμία μου με τον ομαδάρχη, τους ένδεκα συνεθελοντές και τους υπόλοιπους συνεργάτες που θα μας καθοδηγούσαν στις εργασίες, με βοήθησαν να εγκλιματιστώ στην ομάδα και το μέρος πολύ γρήγορα. Μία τυπική μέρα περιελάμβανε εργασία το πρωί (9:00-14:00), μεσημεριανό (όπου κάποιος από την ομάδα κάθε μέρα έμενε πίσω για να μαγειρέψει), ξεκούραση, το απόγευμα συνήθως μία τοπική εκδρομή, και το βράδυ φαγητό και κουβέντα στο καταφύγιο που θα έληγαν σε λογική ώρα λόγω πρωινού εγερτηρίου!

Μέσα σε δύο εβδομάδες έμαθα πολλά πράγματα που αγνοούσα μέχρι τότε. Η περιήγησή μου στη φύση έκριβε πολλές ευχάριστες εκπλήξεις. Περιπατώντας στο δάσος αντιλήφθηκα από τη μυρωδιά την ύπαρξη μιας αγριοφράουλας! Μπορεί να ακούγεται σε κάποιους πολύ αφελής ο ενθουσιασμός μου αλλά αν δεν έχεις παρόμοιες εμπειρίες, κάποια πράγματα φαντάζουν στα μάτια σου πολύ πιο μεγάλα και σπουδαία από όσο μπορεί να είναι. Για παράδειγμα, γνωρίζατε ότι και η Ελλάδα έχει το δικό της σαρκοφάγο φυτό; Αναπτύσσεται κοντά στις πηγές νερού της Πίνδου και είναι προστατευόμενο είδος. Τα φύλλα του εκκρίνουν μία κολλώδη ουσία που παγιδεύει τα μικρά έντονα κι έτσι θρέφεται απορροφώντας τα υγρά τους.

Μέσα στο εθελοντικό πρόγραμμα εργασίας γνωρίσαμε και βιώσαμε σαν ομάδα πράγματα που πιθανότατα υπό άλλες συνθήκες να μην είχαμε την ευκαιρία. Ζήσαμε στους ρυθμούς της τοπικής κοινωνίας του Αν. Ζαγορίου με τις γιορτές, τα πανηγύρια και τις διάφορες τοπικές εκδηλώσεις. Ακούσαμε λίγους δυστυχείς ηλικιωμένους ανθρώπους να μιλάνε στην βλάχικη διάλεκτο που αποτελεί μία πολύ σοβαρή ένδειξη για την εξαφάνιση μίας τοπικής κουλτούρας και παράδοσης. Κάναμε μπάνιο στο ποτάμι και πήγαμε κοντινές εκδρομές (Μέτσοβο, Ιωάννινα). Μάθαμε πράγματα για την υλοτομία, για τα δέντρα και τους ελέγχους που γίνονται από το δασαρχείο. Μαγειρέψαμε τοπική ηπειρώτικη χορτόπιττα (μπατσαριά) και χορέψαμε ντόπιους χορούς.

Όπως ίσως φαντάζεστε, οι μέρες κύλησαν σαν νερό γεμάτες γνώση και δημιουργία. Σε προσωπικό επίπεδο, θεωρώ ότι το πρόγραμμα είχε 100% επιτυχία καθώς με δίδαξε δύο πολύ βασικά πράγματα: την ανάπτυξη ενδιαφέροντος σχετικά με οικολογικά προβλήματα και την αξία του εθελοντισμού! Μπορεί να ακούγεται σαν διαφημίση αλλά όντως ο εθελοντισμός για πολλούς ανθρώπους αποτελεί μια μεγάλη αξία. Προϋποθέτει διάθεση, μεράκι, ενθουσιασμό και καλή θέληση. Ενώνει ανθρώπους που μπορεί να προέρχονται από τελείως διαφορετικά μέρη, να μην έχουν το ίδιο μορφωτικό επίπεδο, ούτε κοινές αντιλήψεις. Εστιάζει στο τι ενώνει μια ομάδα ανθρώπων και όχι τι τη χωρίζει. Σέβεται το διαφορετικό και το τι μπορεί να προσφέρει ο καθένας από μεριάς του για το υπόλοιπο σύνολο. Θεωρώ ότι ο εθελοντισμός αποτελεί μία από τις βασικότερες ενέργειες έκφρασης πολιτισμού. Είναι πολύ δύσκολο για κάποιο χρονικό διάστημα να απέχεις από τον ρυθμό και τον τρόπο ζωής που έχεις συνηθίσει αλλά και τόσο εύκολο και συναρπαστικό ταυτόχρονα! Νοιώθεις ότι παράγεις έργο όχι για προσωπικό όφελος αλλά για μια ομάδα ανθρώπων που το έχει ανάγκη. Έρχεται δηλαδή το σύνολο να βοηθήσει μία μερίδα ατόμων, οι πολλοί να σκεφτούν τους λίγους...

Τέλος, το άρθρο αυτό δεν έχει ως στόχο να σας πείσει να λάβετε μέρος σε τέτοια προγράμματα. Μπορεί κάποιοι να αισθάνονται την ανάγκη και κάποιοι άλλοι όχι! Εξάλλου το φετινό καλοκαίρι προβλέπεται αρκετά επιβαρυνμένο σε σχέση με άλλες χρονιές! Ωστόσο, καλό θα ήταν να έχετε υπόψην σας αυτές τις δραστηριότητες σε περίπτωση που νοιώσετε κάποια στιγμή το «σαράκι» μέσα σας και θελήσετε να συμμετάσχετε! Πληροφορίες θα μπορούσατε να λάβετε από τις οικολογικές οργανώσεις (WWFΕλλάς, Greenpeace, Mom κλπ), τα ΕΛΤΑ για εθελοντική εργασία στα ταχυδρομεία της χώρας και από τη Γραμματεία Νέας Γενιάς (διαθέτει και site με τις δραστηριότητες). Τα παραπάνω αποτελούν κάποιες βασικές κατευθύνσεις. Σίγουρα αν κάποιος ψάξει θα βρει πολλά περισσότερα! Εύχομαι σε όσους αποφασίσουν να διαθέσουν χρόνο σε κάποιο τέτοιο πρόγραμμα να περάσουν υπέροχα κι αν επιθυμούν να μοιραστούν την εμπειρία τους με το φοιτητικό περιοδικό της «Γέφυρας»!



Κάλντα»

Το ποτάμι στο πίσω μέρος του καταφυγίου της «Βάλια



Το Γεφύρι της Βοβούσας



Θέα από παραπόταμο του Αωού στο δάσος



Βοβούσας

Η νεροτριβή της



Στο δάσος της Βάλια Κάλντα



Το ελληνικό σαρκοφάγο φυτό διακρίνεται στη Φωτογραφία σε ομάδα πάνω και δεξιά.

Περίληψη: «Θα διαβάσετε: το χρονικό μιας προσωπικής εμπειρίας της αρθρογράφου σε ένα θερινό οικολογικό πρόγραμμα εργασιάς. Πώς οι αρχικές αμφιβολίες για τη συμμετοχή της περιορίστηκαν και έδωσαν τη θέση τους σε μία ξεχωριστή εμπειρία που ευχαρίστως θα επαναλάβει στο μέλλον».

Ιστοσελίδες: www.greenpeace.org./greece/, www.mom.gr, www.wwf.gr, www.elta.gr/index.asp, www.neagenia.gr